

Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğüne Bağlı Yurtlarda Kalan Üniversite Öğrencilerinin Serbest Zaman Okuryazarlıklarının İncelenmesi

Recep CENGİZ¹ Sinan Erdem SATILMIŞ²

¹ Manisa Celal Bayar Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Manisa, TÜRKİYE

² Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Manisa, TÜRKİYE

Email: rcengiz1965@hotmail.com, sinan-kartal@hotmail.com

Türü: Araştırma Makalesi (Alındı: 27.10.2020 - Kabul: 29.11.2020)

Öz

Bu araştırmanın amacı, kredi yurtlar kurumunda kalan üniversite öğrencilerinin serbest zaman okuryazarlık düzeylerinin belirlenmesidir. Araştırmanın örneklem grubunu Manisa’da bulunan Gençlik ve Spor Bakanlığı’na bağlı yükseköğretim yurtlarında kalan, yaş ortalaması (20,49±1,751) olan 207 erkek ve 106 kadın olmak üzere 313 üniversite öğrencisi oluşturmaktadır. Çalışmada bireylerin serbest zaman okuryazarlık düzeylerini belirlemek için Arslan (2018) tarafından geliştirilen “Serbest Zaman Okuryazarlığı Ölçeği (SZOÖ)” uygulanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde, tanımlayıcı istatistikler, ortalamalar, standart sapma, medyanlar, çeyrekler, yüzde ve frekans kullanılmıştır. Değişkene yönelik hesaplanan puanların çarpıklık ve basıklık incelemesi, normal dağılımlardan önemli sapmalar olmadığını göstermektedir. Değişkenler arası farklılıkları karşılaştırmak için MANOVA tekniği uygulanmıştır. Yapılan analizler sonucunda, katılımcıların SZOÖ’nün tek alt boyutu için katılımcıların fiziksel aktiviteye katılma durumu değişkenine göre anlamlı farklılık gösterdiği görülmüştür. Katılımcıların incelenen diğer değişkenleri açısından yapılan MANOVA sonuçlarında anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır. Sonuç olarak, fiziksel aktiviteye katılma değişkeninin katılımcıların serbest zaman okuryazarlık düzeyleri üzerinde anlamlı farklılığa neden olduğu görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Serbest Zaman Okuryazarlığı, Rekreasyon, Eğitim

Examination of Leisure Time of University Students Staying in Hostels Affiliated with Higher Education Credit and Hostels Institution

Abstract

The aim of the study is determination of leisure time literacy levels of university students staying in the higher education credit and hostels institution. The sample group of the study consisted of 313 university students, 207 males and 106 females with an average age (20.49 ± 1.751) who staying in higher education credit and hostels institution affiliated with the ministry of youth and sports in Manisa. In the study, "Leisure Literacy Scale (LTS)" developed by Arslan (2018) was used to determine the leisure time literacy levels of individuals. Descriptive statistics, means, standard deviation, medians, quarters, percentage and frequency were used to evaluate the data. The skewness and kurtosis analysis of the scores calculated for the variable showed that there were no significant deviations from the normal distributions. MANOVA technique was applied to compare the differences between variables. As a result of the analysis, it was seen that the participants difference significantly according to the variable of participating in physical activity for the single sub-dimension of LTS. There is no significant difference was found in the MANOVA results in terms of other variables. As a result, it is seen that the variable of participating in physical activity causes a significant difference on the leisure time literacy levels of the participants.

Keywords: Leisure literacy, Recreation, Education

Giriş

Yaşadığı yerden yükseköğretim görmek amacı ile başka bir yere giden üniversite öğrencilerinin genellikle karşılaştığı ilk problemlerden biri barınma olarak karşımıza çıkmaktadır (Ersoy vd., 2010). Barınma için yurt ortamını seçen bireylerin bulunduğu ortama ilişkin beklentileri önemli olmaktadır. Öğrencilerin beklentilerini karşılamak amacı ile yüksek standartlı yurt binaları inşa etmek, farklı modeller geliştirmek, hizmet kalitesini arttırmak ve öğrencilerin memnuniyetini sağlamak, Yurt-Kur'un temel uygulama alanları olarak literatürde ifade edilmektedir (Güllü ve Kuşderci, 2011). Öğrencilerin memnuniyet düzeyini olumlu yönde etkileyecek sosyal rekreasyon alanları bu uygulamalar altında değerlendirilmeli ve serbest zaman okuryazarlık düzeyi desteklenmelidir. Çünkü, yurttan ayrılan öğrencilerin alışkın olduğu ev yaşantısı, aile üyelerinden ayrılması, yaşam ortamının değişmesi ve tanımadığı insanlar ile bir arada yaşama zorunluluğu öğrencileri fizyolojik, psikolojik ve sosyal açıdan etkilemektedir (Özgür vd., 2010). Bireylerin uzun süredir bulunduğu ortamdan ayrılarak farklı bir yerde yaşamaya başlaması sonucunda oluşabilecek problemlerin indirgenmesinde serbest zaman okuryazarlık düzeyinin önemli olabileceği düşünülmektedir.

Serbest zaman okuryazarlığı, bireysel ve toplumsal yaşam kalitesini arttıran bir yaşam becerisini ifade etmekle birlikte insanların içinde bulunduğu serbest zamanı etkin ve doğru kullanma süreci ile ilgili olmaktadır. Bireylerin serbest zaman içerisinde yapılacak aktivitelerin özellikleri doğrultusunda, seçim aşamasından başlayan bilinçli bir yaklaşımı ele almaktadır. Diğer bir ifade ile yapılacak aktivitelerin neler olduğuna, hangi aktivitelerin daha yararlı olabileceğine ve serbest zamanın yanlış kullanımı sonucunda ne tür deformelere yol açabileceğine ilişkin bir bilgi birikimini ifade etmektedir (Arslan, 2018). Serbest zamanın doğru kullanımına ilişkin farkındalığın oluşturulabilmesi için serbest zaman eğitimi önemli bir rol oynamaktadır. Serbest zamanın olumlu şekilde değerlendirilmesi bireyin iyi olma halinin yanı sıra yaşam boyu birçok pozitif durumun görülmesinde ve mutluluk düzeyinin artmasında etken rol oynamaktadır (Güngörmüş vd., 2017; Özgün vd., 2017; Uskan Burgaz ve Bozkuş, 2019). Özellikle gençler için serbest zamanın aktif bir şekilde değerlendirilmesi toplum ve nüfusun geleceği için önem arz etmektedir.

Sağlıklı toplumların oluşmasında, sağlığın teşvik edilmesi, insanların yaşam tarzında ve sağlık durumlarında daha iyi şekilde kendi yönetimlerini sağlayabilmeleri için gerekli bilgi ve beceriye sahip olmak adına sağlık okuryazarlığı büyük önem görmektedir. Benzer bir önemi barındıran serbest zaman okuryazarlığı ise insanların eğlence ve rekreasyon kavramına yönelik faydaları etkin bir şekilde sağlamak, okuryazarlığı arttırmak için mühim bir konu olarak görülmektedir. Serbest zaman okuryazarlığı bireylerin günlük yaşamda karşılaştıkları zorluklarla başa çıkma yöntemlerini, serbest zamanlarını belirleyebilmelerini, fiziksel ve ruhsal durumlarını olumlu seviyede geliştirebilmeleri için gerekli beceriye sahip olmak ile örtüşmektedir (Hutchinson ve Robertson 2012). Serbest zaman eğitimi, bireylerin zamanı kontrol edebilmesi, bilinçli bir şekilde değerlendirebilmesi ve günlük yaşam içerisinde daha işlevsel bir idame için gereklidir.

Tüm bu kavramlar göz önünde bulundurulduğunda, yurt ortamında barınan üniversite öğrencilerinin serbest zaman okuryazarlık düzeylerinin incelenmesi önem arz etmektedir. Bu çalışmanın amacı, gençlik ve spor bakanlığına bağlı yükseköğretim yurtlarında kalan üniversite öğrencilerinin serbest zaman okuryazarlık düzeylerinin belirlenmesi ve çeşitli değişkenlere göre karşılaştırılmasıdır.

Materyal ve Yöntem

Evren ve Örneklem

Araştırma Manisa Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğüne bağlı yurtlarda kalan 207 erkek 106 kadın olmak üzere toplamda 313 üniversite öğrencisinden oluşmaktadır. Örneklem grubu tesadüfi örneklem yöntemi ile seçilmiştir.

Örneklem Demografik Değişkenler Açısından Dağılımı

Değişken	N	Yüzde
Yaş		
17-19 Yaş	93	29,71
20-22 Yaş	173	55,27
23 ve üstü	47	15,02
Cinsiyet		
Erkek	207	66,13
Kadın	106	33,87
Serbest Zaman Süresi		
1-5 Saat	23	7,35
6-10 Saat	114	36,42
11-15 Saat	39	12,46
16 Saat ve Üzeri	137	43,77
Serbest Zaman Değerlendirme		
Her Zaman	28	8,95
Kısmen	264	84,35
Hiçbir Zaman	21	6,71
Fiziksel Aktivite		
Düzenli Katılıyorum	84	26,84
Düzensiz Katılıyorum	198	63,26
Hiç Katılmıyorum	31	9,90
Serbest Zaman Olanakları		
Yeterli	81	25,88
Orta Düzeyde	192	61,34

Araştırmaya katılan katılımcılara ilişkin bazı demografik özelliklerin sunumuna yer verilmiştir. Frekans sonuçlarına göre cinsiyet değişkeni açısından incelendiğinde araştırmaya 207 (%66,1) erkek, 106 (%33,9) kadın olmak üzere toplamda 313 birey katılım sağlamıştır. Katılımcılar serbest zaman olanaklarını 81'i (%25,9) yeterli, 192'si (%61,3) orta düzeyde, 40'ı (%12,8) olarak değerlendirmektedir. Katılımcıların 23'ü (%7,3) 1-5 saat, 114'ü (%36,4) 6-10 saat, 39'u (%12,5) 11-15 saat, 137'si (%43,8) 16 saat ve üzeri haftalık serbest zaman süresine sahip öğrencilerden oluşmaktadır. Katılımcıların 84'ü (%26,8) fiziksel aktiviteye düzenli katılım, 198'i (%63,3) düzensiz katılım, 31'i (%9,9) ise hiç katılım sağlamamaktadır. Serbest zaman değerlendirme şekilleri incelendiğinde katılımcıların 28'i (8,9) her zaman, 264'ü (84,3) kısmen, 21'i (6,7) ise hiçbir zaman olarak görülmektedir. Araştırma dahilindeki katılımcıların yaş ortalamaları ($20,49 \pm 1,751$) olarak tespit edilmiştir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada Arslan (2008) tarafından geliştirilen “Serbest Zaman Okuryazarlığı Ölçeği” kullanılmıştır. Çalışmada kullanılan ölçek, bireylerin serbest zaman okuryazarlık düzeylerini ölçebilecek faktörleri içeren 21 madde ve 3 alt boyuttan oluşmaktadır. 1. alt boyut Temel Serbest Zaman Okuryazarlığı 1.,2.,3.,4.,5.,6.,7.,8.,9. ve 10. maddelerden, 2. alt boyut İşlevsel Serbest Zaman Okuryazarlığı 11.,12.,13.,14.,15.,16.,17. ve 18., maddelerden, 3. alt boyut Eylemsel Serbest Zaman Okuryazarlığı ise 19.,20., ve 21. maddelerden oluşmaktadır. Ölçekte yer alan ifadeler “Hiç Katılmıyorum (1)” ve “Çok Katılıyorum (5)” şeklinde sıralanmış 5'li Likert tipinde olmaktadır. Orijinal ölçeğin Cronbach Alpha güvenirlik katsayılarının Temel Serbest Zaman Okuryazarlığı için 0.936, İşlevsel Serbest Zaman Okuryazarlığı için 0.839 ve Eylemsel Serbest Zaman Okuryazarlığı için 0.812 olmaktadır. Mevcut çalışma için Cronbach Alpha güvenirlik katsayıları ise 0.631 ile 0.664 arasında değişim göstermektedir. Verilerin toplanmasında gönüllü katılım ilkesi esas alınmıştır. Yönergede veri toplama aracının doldurulması hakkında detaylı bilgilere yer verilmiş ve mevcut verilere online katılım sonucunda ulaşım sağlanmıştır.

Verilerin Analizi

İstatistiksel analiz, SPSS 22.0 yazılımı kullanılarak yapılmıştır. Tanımlayıcı istatistikler, ortalamalar, standart sapma, medyanlar, çeyrekler ve yüzdeler yapılan analizler arasında yer almaktadır. Verilerin çarpıklık ve basıklık değerleri incelendiğinde homojen dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. Bu nedenle verilerin analizinde değişkenler arasındaki farklılıkları karşılaştırmak için parametrik test tekniklerinden MANOVA yöntemi kullanılmıştır.

Bulgular

Tablo 1. Ölçek Puanlarının Dağılımı

Ölçek	Madde Sayısı	N	Ort.	Çarpıklık	Basıklık	C.Alpha
SZO	21					0.673
Temel SZO	10	313	3,98	0.028	-0.162	0.631
İşlevsel SZO	8		3,87	-0.696	1.147	0.657
Eylemsel SZO	3		3,77	-0.512	-0.047	0.664

Toplam ölçeğin Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı 0.673 olarak tespit edilmiştir. SZO'nun üç faktörü için alınan ortalama puanlar incelendiğinde ise ilk faktörün "Eylemsel SZO" olduğu görülürken Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayılarının 0.664 ile 0.631 arasında değiştiği görülmektedir. Toplam ölçeğin Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı ise 0.673 olarak hesaplanmıştır. Çarpıklık ve basıklık değerlerinin ± 1.5 değer aralığında yer alması durumu ile değişkenlerin normal dağılım gösterdiği varsayılmıştır (Tabachnick ve Fidell, 2013).

Tablo 2. Değişkenine Göre Analiz (MANOVA) Sonuçları

	Temel						İşlevsel						Eylemsel					
	N	M	Ss	Sd	F	p	M	Ss	Sd	F	p	M	Ss	Sd	F	p		
Fiziksel Aktivite																		
Düzenli Katılıyorum	84	4,03 3	0,3 96				3,8 48	0,3 83				3,8 53	0,7 32					
Düzensiz Katılıyorum	19 8	3,98 8	0,3 94	2- 310	2,4 85	0,0 85	3,8 90	0,4 11	2- 310	0,3 05	0,7 37	3,6 97	0,7 33	2- 310	3,4 40	0,03 3*		
Hiç Katılmıyorum	31	3,84 8	0,4 02				3,8 63	0,5 32				4,0 32	0,8 04					
Serbest Zaman Süresi																		
1-5 saat	23	3,94 8	0,2 61				4,0 00	0,4 28				3,5 94	0,7 24					
6-10 saat	11 4	3,99 4	0,4 08				3,8 63	0,3 81				3,7 25	0,6 87					
11-15 saat	39	4,06 4	0,4 23	3- 309	0,7 24	0,5 38	3,9 29	0,4 38	3- 309	1,1 05	0,3 47	3,8 12	0,6 79	3- 309	0,8 95	0,44 4		
16 saat ve üzeri	13 7	3,96 4	0,3 99				3,8 50	0,4 36				3,8 30	0,8 12					

Serbest Zaman Olanakları

Yeterli	81	3,97 5	0,3 57				3,9 26	0,4 01				3,7 37	0,7 52			
Orta Düzeyde	19 2	3,97 8	0,4 15	2- 310	0,5 45	0,5 80	3,8 72	0,4 22	2- 310	1,4 33	0,2 40	3,7 88	0,7 54	2- 310	0,1 37	0,87 2
Yetersiz	40	4,04 8	0,3 88				3,7 91	0,4 17				3,7 67	0,7 05			

Serbest Zaman Değerlendirme

Her Zaman	28	4,02 5	0,4 23				3,9 02	0,5 04				4,0 95	0,7 14			
Kısmen	26 4	3,97 1	0,3 90	2- 310	1,6 89	0,1 86	3,8 70	0,4 10	2- 310	0,1 51	0,8 60	3,7 44	0,7 33	2- 310	2,9 59	0,05 3
Hiçbir Zaman	21	4,12 9	0,4 31				3,9 11	0,3 92				3,6 98	0,8 69			

Tablo 2’deki verilere göre, MANOVA analizleri serbest zaman okuryazarlığı açısından “fiziksel aktivite” değişkeninin temel etkisinin anlamlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır [(λ)=,958; F(6,616)=2,237; p<0,05]. Hangi bağımlı değişkenin çok değişkenli anlamlılığa katkı sağladığını anlamak amacıyla yapılan ANOVA sonuçlarına göre, “fiziksel aktivite” değişkeni ana etkisi açısından “eylemsel” [F(2,310)=3,440; p<0,05] alt boyutunda fiziksel aktiviteye hiç katılmayan katılımcıların ortalamaları, fiziksel aktiviteye düzensiz katılan katılımcıların ortalamalarından anlamlı şekilde daha yüksektir. Serbest zaman okuryazarlığı açısından “serbest zaman süresi” değişkeninin temel etkisinin anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır [(λ)=,972; F(9,747,308)=0,971; p>0,05]. Temel alt boyutunda 11-15 saat serbest zamanı olan katılımcıların ortalamaları, işlevsel alt boyutunda 1-5 saat serbest zamanı olan katılımcıların ortalamaları ve eylemsel alt boyutunda 16 saat ve üzeri serbest zaman süresi olan katılımcıların ortalamaları daha yüksektir. Serbest zaman okuryazarlığı açısından “serbest zaman olanakları” değişkeninin temel etkisinin anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır [(λ)=,983; F(6,616)=0,871; p>0,05]. Temel alt boyutunda yetersiz serbest zaman olanaklarına sahip katılımcıların ortalamaları, işlevsel alt boyutunda yeterli serbest zaman olanaklarına sahip katılımcıların ortalamaları ve eylemsel alt boyutunda orta düzeyde serbest zaman olanaklarına sahip olan katılımcıların ortalamaları daha yüksektir. Serbest zaman okuryazarlığı açısından “serbest zaman değerlendirme” değişkeninin temel etkisinin anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır [(λ)=,971; F(6,616)=1,537; p>0,05]. Temel ve işlevsel alt boyutlarında serbest zamanı hiçbir zaman değerlendiremeyen katılımcıların ortalamaları daha yüksekken eylemsel alt boyutunda serbest zamanı her zaman değerlendirebilen katılımcıların ortalamaları daha yüksektir.

Tartışma ve Sonuç

Arslan (2018) yetişkin eğitimine yönelik yaptığı serbest zaman okuryazarlığı çalışmasında, yetişkinlerin serbest zaman okuryazarlığının en üst noktasına geldiklerinde sadece bu zaman

diliminin farkında olmayıp aynı anda da bunu değerlendirmek için aktif bir katılımcı olma yolunda ilerleyeceklerini belirtmektedir. Yurtta kalan üniversite öğrencilerinin fiziksel aktiviteye katılma durumundan aldıkları puan farkı gözetildiğinde ise eylemsel serbest zaman okuryazarlık puanının anlamlı fark oluşturması benzer bir sonucu doğrulamaktadır. Kara vd., (2018) tarafından yapılan çalışmada ise fiziksel aktiviteye katılma durumu değişkeninin serbest zamanda sıkılma algısı alt boyutları üzerinde temel etkisinin anlamlı olmadığı sonucunu ortaya koymaktadır. Ayhan vd., (2018) serbest zaman engelleri üzerine gerçekleştirilen çalışmada belirli kesimlerde bulunan katılımcıların serbest zamanlarında karşılaştıkları engelin arttığı ifade edilirken bireylerin serbest zaman faydalarının zihinsel ve fiziksel faydaları konusunda oluşturulacak farkındalığın katılımın önünde engelleri azaltabileceği ifade edilmektedir. Yalçın (2020) spor yaparak serbest zamanı değerlendiren bireylerde serbest zamanda algılanan özgürlüğün mutluluk ve zihinsel iyilik düzeyine etkisini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bir başka çalışmada serbest zamanda algılanan özgürlük ile mutluluk ve ruh sağlığı arasında orta düzeyde pozitif bir ilişki görülmüştür. Bireylerin özgür iradeye dayalı serbest zaman etkinlik seçimi, psikolojik olarak olumlu duygulara teşvik ederken nitelikli deneyimler fiziksel olarak da olumlu bir kazanım sunmaktadır. Özgürlük düzeyi arttıkça mutluluk ve ruhsal iyilik düzeyleri artış göstermektedir. Sarıoğlu vd., (2019) rekreatif etkinliklere katılım sıklığı değişkenine göre bireylerin psikolojik iyi oluş puanlarının istatistiksel olarak anlamlı farklılaştığı tespit edilmiştir.

Eskiler vd. (2019) tarafından yapılan çalışmada serbest zaman faydalarının tüm alt boyutları ile serbest zaman doyumunu arasında yüksek pozitif bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların serbest zaman memnuniyet düzeyi ne kadar yüksekse, serbest zamandan elde edilecek faydaların da o kadar artacağı ifade edilmektedir. Ayhan ve Özel (2020) tarafından yapılan çalışmada katılımcıların serbest zaman etkinliklere katılımının serbest zaman doyumun elde edilmesinde önemli etmen olduğu vurgulanmaktadır. Erdemli ve Yaşartürk (2020) tarafından yapılan çalışmada serbest zamanın olumlu değerlendirilmesi sonucunda etkinliklerden elde edilen doyum düzeyini de arttırdığını ifade etmiştir. Soyer vd., (2017) tarafından serbest zamanın etkin değerlendirilme yolu ile üniversite öğrencilerinin çalışma motivasyonuna olan etkisini inceleyen çalışmada serbest zaman etkinliklerinin çalışma yaklaşımı üzerinde olumlu bir etkiye sahip olduğu vurgulanmaktadır. Etkinlik yolu ile öğrencilerin motivasyonları artmakta ve çalışmalarında olumlu etkiler gözlenebilmektedir.

İşlevsel serbest zaman okuryazarlığı kapsamında serbest zamanı değerlendirme olanakları, kaynaklar, serbest zaman ile ilgili öz yeterlilik, çevresel kaynaklar, bireylerin serbest zamana yönelik birikim rezervlerini oluştururken bu durum katılımcıların serbest zaman algısını şekillendirmektedir (Arslan, 2018). Yurtta kalan üniversite öğrencilerinin serbest zaman süresi, serbest zaman olanakları ve serbest zamanı değerlendirme şekilleri açısından anlamlı bir fark görülmemektedir. Durhan (2020) tarafından serbest zaman okuryazarlığının üniversite öğrencilerinde serbest zaman egzersizlerine etkisini incelediği çalışmada, üniversite öğrencilerinin serbest zaman okuryazarlık düzeyleri serbest zaman süresi bakımından araştırma ile eşdeğer olarak anlamlı bir fark göstermemektedir. Güler vd., (2019) tarafından üniversite öğrencilerinin serbest zaman anlamına yönelik yapılan çalışmada serbest zamanı değerlendirme şekillere göre “Aktif Pasif”, “Sosyal Etkileşim” ve “Algılanan Yeterlilik” alt boyutunda anlamlı farklılık görülmüştür. Sarol vd., (2016) fiziksel aktiviteye katılımda algılanan engelleri inceleyen çalışmada ise serbest zaman değerlendirme şekillerine göre serbest zaman engeller arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Soyer vd., (2017) tarafından yapılan çalışmada katılımcıların sportif etkinliklere düzenli katılma durumlarına

göre serbest zaman engellerine ilişkin analiz sonuçları sadece “İlgi Eksikliği” alt boyutunda anlamlı bir farklılık gösterirken diğer alt boyutlarda anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Ayrıca bireylerin serbest zamanı değerlendirirken ne sıklıkla güçlük çektiklerine istinaden serbest zaman engelleri ile yapılan karşılaştırmada “Tesisler-Hizmetler” ve “Zaman” alt boyutunda anlamlı bir farklılığa rastlanılmıştır. .

Güngörmüş vd., (2018) tarafından üniversite öğrencilerinin serbest zaman algısının incelediği çalışmada, serbest zaman süresi değişkenine göre anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Gürbüz ve Henderson (2011) tarafından Beden eğitimi öğretmenliği bölümünü oluşturan üniversite öğrencilerine yönelik yapılan çalışmada ise öğrencilerin serbest zaman algısının yüksek olduğu görülmüştür. Atasoy vd., (2015) tarafından beden eğitimi öğretmeni adayları olan üniversite öğrencilerine yönelik yapılan çalışmada öğrencilerin serbest zaman etkinliklerine katılım sıklığı arttıkça serbest zaman algılarının da arttığı ifade edilmektedir.

Sonuç olarak katılımcıların fiziksel aktiviteye katılmaları onların serbest zaman okuryazarlık düzeyleri üzerinde anlamlı farklılığa neden olmaktadır. Katılımcıların serbest zaman süresi, serbest zaman olanakları ve serbest zaman değerlendirme durumları serbest zaman okuryazarlık düzeyleri üzerinde ise anlamlı farklılığa neden olmamaktadır. Ölçekte yer alan alt boyutlarda fiziksel aktiviteye katılma durumuna göre farklılıkların gözlemlendiği ancak, bu farklılıkların daha çok SZOÖ'nün “eylemsel” alt boyutunda yoğunlaştığı gözlemlenmiştir. Bu çalışmaya istinaden, serbest zaman okuryazarlığı ve eğitimi üzerinde yapılacak benzer çalışmalar, serbest zaman hakkında toplum bilincinin gelişmesi için farklı örneklem gruplarına uygulanması önem arz etmektedir. Üniversite öğrencilerinin serbest zamanda eylemsel açıdan olumlu davranış sergileyebilmeleri için serbest zamanın ve eğitiminin önemi gerekli eğitim ve öğretim programlarınca vurgulanmalı ve bir kültür olarak sağlanmalıdır. Ayrıca serbest zaman okuryazarlığı ile serbest zaman kültürü temel olarak erken yaşlarda çocuklara kazandırılabilir.

KAYNAKLAR

- Arslan, S. (2018). Yetişkin eğitimi bağlamında serbest zaman okuryazarlığı ölçeği geliştirme: geçerlik ve güvenilirlik çalışması, *Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5(14), 101-116.
- Atasoy, L.K., Öncü, E., Kılıç, K.S. (2015). Beden eğitimi öğretmeni adaylarında serbest zaman algısı ve engelleri. III. Rekreasyon Araştırmaları Kongresi, Eskişehir Anadolu Üniversitesi.
- Ayhan, C., Ekinci, N., Yalçın, İ., Yiğit, Ş. (2018). Investigation of constraints that occur during participation in leisure activities by high school students: A sample of Turkey. *Education Sciences*, 8(2), 86.
- Ayhan, B. ve Özel, B. (2020). Examining the relationship between leisure attitude and life satisfaction levels of university students. *International Journal of Sport Culture and Science*, 8(3), 154-166.
- Durhan, T., A. (2020). The effect of leisure literacy on leisure exercise in university students. *International Journal of Educational Methodology*, 6(2), 381-391.
- Erdemli, E. ve Yaşartürk F. (2020). Beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümü öğrencilerinin serbest zaman doyum düzeyi ve problem çözme becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 9(3), 1871-1882.
- Ersoy A.F., Arpacı F. (2003). Üniversite öğrencilerinin konut koşullarının ve konutta yaşamayı tercih etme nedenlerinin incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*. 158(Bahar 2003), 181-191.
- Eskiler, E., Yıldız, Y., Ayhan, C. (2019). The effect of leisure benefits on leisure satisfaction: Extreme sports. *Turkish Journal of Sport and Exercise*, 21(1), 16-20.
- Güler, C., Demirel, D.H., Çakır, V.O., Budak, D. (2019). Üniversite öğrencilerinde serbest zamanın anlamı. II. International Congress on Recreation and Sport Manegement, 11-14 Nisan, 49-46.
- Güllü, K. ve Kuşderci, S. (2011). Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumunun verdiği hizmetlerin üniversite öğrencileri tarafından algılanması: Sivas Yurtkur örneği. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(30), 185-209.
- Güngörmüş, H.A., Beşikçi, T., Gürbüz, B., Sarol, H. (2017). The relationship between leisure satisfaction and psychological well-being: A research about Turkish adults. *World Congress of Sport Sciences Research*, 223-224, 23-26 November, Manisa, Turkey.
- Güngörmüş, H. A, Çakır, V. O, Serdar, E., Demirel, M. (2018). Serbest zaman algısı: Üniversite öğrencileri örneği. VII. International Conference On Science Culture And Sport, 304-304.

Gürbüz, B. ve Henderson, K.A. (2011). Serbest zamanın anlamının incelenmesi: türkiye perspektifi. I. Uluslararası Fiziksel Aktivite, Beslenme ve Sağlık Kongresi, Başkent Üniversitesi, Antalya.

Hutchinson, S., Robertson, B. (2012). Leisure education: A new goal for an old idea whose time has come. *Pedagogía Social. Revista Interuniversitaria*, (19), 127-139.

Kara, F.M., Gürbüz, B., Sarol, H. (2018). An investigation of adult's leisure boredom, perceived social competence and self-esteem. *Uluslararası Spor Egzersiz ve Antrenman Bilimi Dergisi*, 4(4), 113-121.

Özgün, A., Yaşartürk, F., Ayhan, B., Bozkuş, T. (2017). Hentbolcuların spora özgü başarı motivasyonu ve mutluluk düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Uluslararası Kültürel ve Sosyal Araştırmalar Dergisi (UKSAD)*, 3(Special Issue 2), 83-94.

Özgür, G., Gümüş, A.B., Durdu, B. (2010). Evde ve yurtda kalan üniversite öğrencilerinde yaşam doyumu. *Psikiyatri Hemşireliği Dergisi*, 1(1), 25-32.

Sarıoğlu, B., Güngörmüş, H.A., Işık, U.D. (2019). Serbest zaman engelleri ve psikolojik iyi oluş ilişkisi: büro çalışanları örneği. 2. International Congress on Recreation and Sport Manegemant, 11-14 Nisan, 92-97.

Sarol, H., Gürbüz, B., Çimen, Z., Emir, E. (2016). Fiziksel aktivitelere katılımı algılanan engeller ve motive eden faktörler, 14. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi Bildiri Kitabı, Antalya, 1-4 Kasım.

Soyer, F., Demirel, M., Kacay, Z., Ayhan, C., Demirel, D.H. (2017). Examination of the opinions of university students on the meaning of leisure time and the lesson study approaches. *Khazar Journal of Humanities and Social Sciences*, 18-29.

Soyer, F., Yıldız, N.O., Demirel, D.H., Serdar, E., Demirel, M., Ayhan, C., Demirhan, O. (2017). Üniversite öğrencilerinin rekreatif etkinliklere katılımlarına engel teşkil eden faktörler ile katılımcıların yaşam doyumları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Journal of Human Sciences*, 14(2), 2035-2046.

Tabachnick, B.G. ve Fidell L.S. (2013). *Using multivariate statistics* 6th edition, Pearson, Boston.

Uskan, B.S. ve Bozkuş, T. (2019). Eğitimde oyunun yeri. *Uluslararası Güncel Eğitim Araştırmaları Dergisi (UGEAD)*, 5(2), 123-131.

Yalçın, İ. (2020). The role of freedom perceived in leisure on happiness and mental well being. *International Journal of Psychology and Educational Studies*, 7(4) (Special Issue), 172-179.